

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„полицијски гласник“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

МИ

ПЕТАР I

по милости Божијој и вољи народној
Краљ Србије

Уважавајући оставке које су Нам поднели

Председник Нашег Министарског Савета, Наш Министар Просвете и Црквених Послова, Љубомир Стојановић;

Наш Министар Војни и Заступник Министра Иностранних Дела, Ђенерал-штабни пуковник, Василије Антонић;

Наш Министар Грађевина, Владимир Тодоровић;

Наш Министар Унутрашњих Дела, Иван Павићевић;

Наш Министар Финансија, Д-р Милан Марковић;

Наш Министар Правде, Драгутин Пећић; и

Наш Министар Народне Привреде, Милорад Драшковић — разрешавамо их од досадашње дужности и стављамо на расположење Владе.

А постављамо:

за Председника Нашег Министарског Савета и Нашег Министра Војног, Ђенерала Саву Грујића, Председника Државног Савета;

за Нашег Министра Просвете и Црквених Послова, Љубомира Стојановића, Министра на расположењу,

за Нашег Министра Иностранних Дела, Ђенерал-штабног пуковника Василија Антонића, Министра на расположењу;

за Нашег Министра Грађевина и Заступника Министра Финансија,

Владимира Тодоровића, Министра на расположењу;

за Нашег Министра Унутрашњих Дела, Ивана Павићевића, Министра на расположењу;

за Нашег Министра Правде, Драгутина Пећића, Министра на расположењу; и

за Нашег Министра Народне Привреде, Милорада Драшковића, Министра на расположењу.

Председник Нашег Министарског Савета, Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

1. марта 1906. год.
у Београду.

ПЕТАР С. Р.

*Председник
Министарског Савета,
Министар војни,
Ђенерал,*

Сава Грујић С. Р.

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., одобрено је решење Народне Скупштине сазване у први редован сазив за 1. октобар 1905. год., које гласи:

„Да се село Придворица у срезу колубарском, округа ваљевског, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје досадање општине боговађске и прида општини марковачкој у истом срезу и округу“.

„Да се село Блендија, у срезу бањском, округа нишког, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје досадање општине блендијске и споји са селом Дуго Поље, које само за себе сачињава општину под називом „општина девичка“ у истом срезу и округу“.

Да се село Поникве, у срезу голубачком, округа пожаревачког, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје досадање општине браничевске, и споји са оп-

штином бикињском — у истом срезу и округу.

„Да се село Гуњаци, у срезу азбучковачком, округа подринског, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје досадање општине царинске и образује за себе општину под називом: „општина гуњачка“, у истом срезу и округу“.

„Да се села: Врћеновица, Чесна и Шурић, у срезу моравском, округа нишког, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од своје досадање општине туријске и образују за себе општину под називом: „општина врћеновичка — у истом срезу и округу“.

„Да се село Чибутковица, у срезу колубарском, округа београдског, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од своје досадање општине дудовичке и образује општину под називом: „општина чибутковачка“, у истом срезу и округу“.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 18. фебруара 1906. г. у Београду.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јануару 1906. год.

Према званичним подацима полицијских власти, у току месеца јануара ове год. било је у Србији:

1. Убиства	27
2. Детоубиства	6
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	26
5. Разбојништва	4
6. Злонамерних поништаја туђих ствари	19
7. Паљевина	33
8. Опасних крађа	166
9. Тешких телесних повреда	9

Од изложених дела пронађено је: убиства 26, детоубиства 6, нехотичних убиства 2, покушаја убиства 26, разбојништва 2, злонамерних поништаја туђих ствари 7, паљевина 3, опасних крађа 43 и тешких телесних повреда 9.

Убиства су извршена: 9 *тушим оруђем*, 9 *оштрим* и 9 *ватреним*.

Узроци са којих су ова убиства извршена леже: у *међусобној свађи* за 14 случајева, у *освети* за 5, у *породичној расири* за 3, у *нужној одбрани* за 1, *користољубљу* за 1, у *љубомори* за 1 и у *неморалним побудама* за 1 случај. Једном убиству узрок је непознат.

Посматрана према местима на којима су извршена, изложена убиства јављају се: у срезу посавском округа београдског 3, у срезу расинском 3, у срезу космајском 2, у срезу крајинском 2, у срезу љубишком 2, и по 1 у срезовима: колубарском округа ваљевског, јабланичком, оба јасеничка, крагујевачком, кључком, параћинском, лужничком, јадранском, пожаревачком (непронађено), бољевачком, пожешском, драгачевском, студеничком и у Ваљеву.

Поред изложеног, у току месеца јануара откривена су и три убиства, од којих је једно извршено ноћу између 26. и 27. децембра пр. год. над Ранком Милојевићем, из Ресника у срезу крагујевачком; друго ноћу између 8. и 9. новембра 1903. год. над Миланом Никићем, из Тавника у срезу љубишком, а треће 23. новембра 1903. год. над Радомиром Матићем, из Рајковца у срезу космајском. Извршиоци ових убистава у рукама су власти.

Детоубиства су извршена у срезовима: ваљевском, белопаланачком, пожаревачком, звишком, заглавском и рачанском.

Нехотична убиства извршена су у срезовима: поцерском и таковском.

Покушаја убистава било је: у срезу прокупачком 4, у срезу азбуковачком 2, у срезу посавотамнавском 2, у срезу моравском окр. пожаревачког 2, у срезу косаничком 2 и по 1 у срезовима: тамнавском, пчињском, грузанском, лепеничком, левачком, ресавском, мачванском, пожаревачком, таковском, јасеничком округа смедеревског, добричком, златиборском, ужичком и драгачевском.

Од ових дела њих 17 извршена су у *међусобној свађи*, 8 у *освети*, и 1 из *користољубља*.

Разбојништва су извршена по 1 у срезовима: врачарском, лепеничком (непронађено), неготинском (непронађено) и мачванском.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу прокупачком 8, у срезу студеничком 2 (оба пронађена), у у Београду 2 (оба пронађена), и по 1 у срезовима: поречком (пронађен), неготинском, љубишком (пронађен), јасеничком окр. смедеревског, заглавском, црногорском и драгачевском (пронађен).

Вредност уништених ствари износи око 2000 динара.

Паљевине су извршене: у срезу кључком 3, у срезу белопаланачком 2, у срезу хомољском 2, и по 1 у срезовима: космајском, јабланичком, грузанском, неготинском, поречком, расинском, копаоничком, левачком, ресавском, деспотовачком, параћинском, бањском, алексиначком (про-

нађена), лужничком (пронађена), поцерском, голубачком (пронађена), рамском, моравском окр. пожаревачког, млавском, пожаревачком, качерском, подунавском, тимочком, бољевачком, добричком и прокупачком.

Вредност ових паљевина износи око 4.500 динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу млавском 15 (1 пронађена), у срезу орашском 8 (3 пронађене), у срезу деспотовачком 6 (1 пронађена), у срезу параћинском 6 (2 пронађене), у срезу хомољском 6 (2 пронађене), у срезу пожаревачком 6 (1 пронађена), у срезу јасеничком округа смедеревског 6 (3 пронађене), у срезу нишском 5, (1 пронађена), у срезу подунавском 5 (2 пронађене), у срезу бољевачком 5 (1 пронађена), у срезу крајинском 4 у срезу кључком 4, у срезу заглавском 4, (1 пронађена), у Пожаревцу 4, у срезу грочанском 3, у срезу грузанском 3, у срезу неготинском 3 (2 пронађене), у срезу поречком 3 (1 пронађена), у Ћуприји 3, у срезу јадранском 3 (све пронађене), у срезу моравском окр. пожаревачког 3, у срезу звишком 3 (1 пронађена), у срезу качерском 3, у Смедереву 3, Београду 3 (1 пронађена), у срезу колубарском окр. београдског 2, у срезу масуричком 2 (обе пронађене), у ср. крагујевачком 2, у срезу лепеничком 2 (1 пронађена), у Крагујевцу 2 (обе пронађене), у срезу трстеничком 2, у срезу сврљишском 2, у срезу љубишком 2 (обе пронађене), у срезу тимочком 2, у срезу зајечарском 2, у срезу пожешком 2, у срезу трнавском 2, и по 1 у срезовима:

врачарском (пронађена), посавском окр. београдског (пронађена), тамнавског, колубарском окр. ваљевског, пчињском (пронађена), ражаљском (пронађена), левачком, ресавском, бањском, белопаланачком, лужничком (пронађена), поцерском, рађевском, посаво-тамнавском, мачванском, голубачком, рамском, косаничком (пронађена), прокупачком (пронађена), црногорском (пронађена), златиборском, ужичком (пронађена), и у варошима: Нишу, Пироту и Шапцу (пронађена).

Вредност свих ових крађа износи око 15.000 динара.

Поред изложених дела у току месеца јануара извршено је у Србији још и 9 **самоубистава**, и то у овим срезовима: масуричком 2, млавском 2, и по 1 у колубарском окр. ваљевског, пожаревачком, косаничком, ариљском и у вароши Крушевцу.

Самоубиства ова извршена су: *вешањем* 5 и *ватреним оружјем* 4.

Узроци њиховом извршењу леже: у *душевном растројству* за 1 случај, у *дугој болести* за 1 случај, у *грџи савести* за 1 и у *чистољубљу* за 1 случај. За осталих 5 случајева узроци су непознати.

Покушаји самоубиства извршени су у Београду 2 (1 вешањем услед дуге болести и 1 кљањем услед страха од казне) и у Зајечару 1 (ватреним оружјем из непознатог узрока).

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детоубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Слована	Злонамерни поништаји туђих ствари	Паљевине	Опасне крађе	Тешке телесне повреде	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	5	—	—	—	1	—	—	1	7	1	—	—
2	« ваљевски	2	1	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—
3	« врањски	1	—	—	1	—	—	—	1	3	—	2	—
4	« крагујевачки	2	—	—	2	1	—	—	1	9	—	—	—
5	« крајински	3	—	—	—	1	—	2	5	14	—	—	—
6	« крушевачки	3	—	—	—	—	—	—	2	3	1	1	—
7	« моравски	1	—	—	2	—	—	—	4	17	—	—	—
8	« нишки	—	—	—	—	—	—	—	2	9	—	—	—
9	« пиротски	1	1	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—
10	« подрински	1	—	1	5	1	—	—	1	8	1	—	—
11	« пожаревачки	1	2	—	3	—	—	—	6	39	1	3	—
12	« руднички	2	—	1	1	—	—	1	1	5	1	—	—
13	« смедеревски	1	—	—	1	—	—	1	1	22	—	—	—
14	« тимочки	1	1	—	—	—	—	1	2	13	1	—	1
15	« топлички	—	—	—	7	—	—	8	2	2	1	1	—
16	« ужички	1	1	—	2	—	—	1	—	4	1	1	—
17	« чачански	2	—	—	1	—	—	3	—	3	2	—	—
18	Управа града Београда	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	2
Свега:		27	6	2	26	4	—	19	32	166	10	9	3

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела, 24. фебруара 1906. год. Абр. 239 у Београду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

СТРУЧНИ ДЕО

ТАЈНА ПОЛИЦИЈА

(из Тасиног Дневника)

(НАСТАВАК)

17.

Намачки цар Виљем, човек живе природе, воли много да тумара. Мало се бави у своме двору, него или обилази војнике по касарнама, или прегледа поједине установе, или на научним или уметничким састанцима суделује и т. д. — тек сваки час искрсне час овде час онде у престоници.

Водећи бригу о царевом сигурности управник берлинске полиције Виндхајм удесио је нарочити план и распоред својих агената.

Свакада, пре него што ће се куда цар кренути из своје палате, дворски дежурни ађутант јави телефоном дирекцији полицијској. Има да означи место одласка.

То бива обично овако: на прилику каже се: *Цар у Шарлотенбург*. Или — *Цар у Тиргартен*.

Царева екипажа вози само главним улицама. И по томе полиција зна већ све улице, кроз које ће се цар до означеног места провозати.

Агенти тајне полиције, на глас из двора, разместе се одмах згодно по улицама, увуку се у публику, осматрајући бодрим оком сву околину и сва она лица, која се по улицама крећу или по где где на улици задржавају.

Нарочито обраћају пажњу на лица, која су у списковима полицијским обележена као „сумњива“ или „по цара опасна“. Ту поглавито убројавају анархисте, талијане, на које се сада већ свуда по Европи сумња, на лица, која су осуђивана због кривице противу Величанства, или за nerede, побуне и т. д.

Наравно, ова пажња мора бити сасвим вешто удешена, да се у публици ништа не опази.

Владаоци махом, а цареви: руски, аустријски и немачки нарочито воле брзу возњу. Она је сигурнија. Теже је бацити бомбу у кола или под кола, када се тера великим касом. И куршум тада ретко погађа, а већ напад ножем просто је немогућан.

Изашав, дакле, из палате царев екипаж вози брзим касом. У околини самога екипажа у пристојној даљини јуре четири велосипеда. На њима су агенти тајне полиције, који прате цара кроз улице. Њих има разређених на одстојањима, ако једни сустану, или случајно склизну, с точка падну, други готови прихвате одмах спровод.

Када цар стигне на место, тамо га опет дочека извештај број агената, који онде, у оној околини, обраћају пажњу на људе и прилике.

Цар је, дакле, када изађе из двора, па све док се у-њ не врати, непрестанце међу полицијским агентима.

У полицијским круговима познато је, да анархисти имају нарочити пик на — немачког цара. Он је имао да издржи већ неколико „искушења“, која су га сретно мимоишла. И онда је, разуме се, оправдана она бојазан за његов живот, било у самој његовој престоници, или када се крене куда на пут ван Берлина.

— Ми смо, тако да вам кажем, у једној непрекидној нервози све док се цар, изашав из своје палате, у њу опет не врати — рекао ми је једном приликом у разговору берлински инспектор Фон Хилесем.

18.

Ни један се владаоца данас тако добро не чува као аустријски цар Фрања Јосиф.

Његовој доиста у сваком погледу спремној полицији има да завиде многи владоци.

Прошло је већ пола века како Фрања Јосиф седи на царском престолу а на-њ за сво то, доиста дуго време, није покушан ни један атентат.

То је особито важно истаћи сада, у добу учесталих атентата и чешћих револуционих покушаја.

Цара чувају. Где год да се крене — он је у средини детектива — тајних полицајаца. Али се то не да опазити. Агенти врше своју службу вешто, да их не можете ни приметити.

То су нарочито научени, дресирани, људи. Ја сам их лично посматрао у њиховим пословима. И отуда их добро познајем.

За царем аустријским не иду велосипедисте, али ма где да прође — свуда су по улицама још у напред разређени полицијски агенти.

Да поменемо, на прилику, једну свакданшњу бечку појаву.

Цар, када је у својој престоници, готово свакога дана одлази око 10 сахата пре подне из свога двора, Бурга, у Шенбрун. Или ако је тамо на становању, онда из шенбрунског дворца у Бург.

Детективи то у напред знају. Они су на извесним одстојањима по улицама, почев од самога двора кроз Бабенбергштрассе, па преко Маријахилтштрассе до Шенбруна.

Жандарми, обични позорници, имају у дужности: да гледају саобраћај кола, аутомобила, фијакера, таџига, теретних кола и т. д., а детективи гледају само у публику.

Интересно је посматрати их како то они вешто обилазе око свакога онога лица, које се или задржава на тротоару, или што собом носи, или какав пакет држи. Или пазе: како ко руку испод капута или у десном џепу држи, или ко унезверено гледа на страну, одакле ће царева кола доћи и т. д.

Детективи могу тако око каквог лица, које им падне у очи, читав сахат обилазити и посматрати, али оно лице то неће ни најмање приметити. Они ће му, када увиде за своје испитивање потребу, прићи, ослонити га. Представити се бајаги као

странац. И питати за улице бечке. Или тако штогод. Измислиће ма какав повод само да почне разговор са њим.

Ако је опет оно лице странац — детектив ће онда, пун љубазности, онако обилазно тражити и све лепо молити: да му странац покаже одакле је, шта је, ради чега је у Беч дошао и т. д. Још ако је то какав Талијан, Шпанац, Швајцарац или Рус, детектив ће удвојити и пажњу и своја укрштена питања.

У означено време цар ће пројурити на колима само у пратњи дежурнога ађутанта. Љубазно ће, по свом обичају, отпоздравити и салутирати својим скроз династичким бечлијама.

Цар нема за собом гардиста, али опет може бити насигурно уверен, да ако и има на улицама дуж Маријахилтштрассе ма и једног сумњивог лица, да је и оно једно под строгим надзором вештога детектива. И само да то лице дигне сумњиво руку, она би у истом моменту пала на ниже. Њу би оборно сигуран и тежак ударац тајног полицаја. Ако би само била потреба, чуо би се и пуцањ полицијског револвера, без којег детективи никада на службу не полазе.

Недељом и празницима пуно је света, нарочито раденичког сталеза, у дворишту царскога Бурга или на пољу око шенбрунског дворца. Све се то слободно шета, обилази, загледа око двора или око улака и степеница његових.

У средини тога света увек има и детектива. Они су обучени као радници, занације, више пута у окрпљеном, масном, извешталом оделу. А има их и у героку са цилиндером на глави.

Они су први за масу. Ови други за бољу публику, која се онде нађе, да загледа и посматра.

Разуме се, да се онда, када цар ту долази или се одатле извози, душла пажња обраћа.

Шеф тајне полиције, чувени Штелинг, био је добар, за време мога бављења у бечкој полицији, да ми стави неколико детектива на расположење. Ја сам их пазио како врше своју вешту службу. Гледао сам их у опери, када се јави да ће тамо цар доћи; гледао сам их у околини двора и на другим местима по престоници куда је цар одлазио; посматрао сам их и у близини страних владоца, када су у Беч долазили.

Од многих таквих случајева да поменемо баш један и о краљу Милану.

(наставиће се)

СЕДМИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС
ЗА КАЗНЕНЕ ЗАВОДЕ

(НАСТАВАК)

четврта секција

Питања која се тичу деце и малолетника

Председник:
г. Brusa.

Потпредседници:

Mis Bartlett, г.г. D. Drill, Ferdinand — Dreyfus, Heymann, Sarage, Pittard, Gardell, Williamson и Mercier.

Секретар:

D-r Armand Polgár.

Секретари помоћници:

г.г. Harry Berczeli, Frédéric Kelemen, Brosswimmer, Andre Gorse.

Прво питање: види код четвртог питања.

Друго питање:

Треба ли подићи заводе, у којима би се подергли најбрижљивијем посматрању како малолетни осуђеници, тако и покварена и морално зашштена деца? Ако треба, на који би се начин требали организovati ти заводи?

И ово је питање унето у програм овога конгреса по жељи Бриселског Конгреса. Тај предлог је потекао од Тарасова, професора на универзитету у Москви, који је у исто време тврдио, да је неопходно потребно, да се малолетна лица, која долазе у казнене заводе, за краће или дуже време подвргну посматрању у нарочитим одељењима, пре него што буду дефинитивно примљена у казни завод на издржавање казне. Успех казне, која се примењује према малолетнику, зависи од познавања субјективних особина малолетног осуђеног, од познавања, које се само психолошким посматрањем новодошавшег може добити. Сем тога, да би се могла извршити подела малолетних осуђеника на групе и да би сваки од њих могао припасти групи која њему одговара, морају се такође они претходно подврћи посматрању и оцени душевних особина. Ово ће се подвајање моћи учинити само тако, ако се бар у главним цртама буде познавао карактер сваког појединца. Привремено посматрање, вели Тарасов, врши се на два начина: а) али се осуђеник, чим дође, издваја за осам дана, и за све то време може да види и да дође у додир само са директором завода, свештеником и надзорником, који га посматрају и, стављањем разних питања, упознају његов карактер; б) или се ти новодошавши осуђеници, који се подвргавају привременом посматрању, смештају, за краће или дуже време, у нарочите заводе, из којих изилазе тек кад треба дефинитивно да оду у казни завод. Први се систем с успехом примењује у Русији, а други у Америци.

Приликом претресања овога питања било је два супротна мишљења; једни су били за заводе за посматрање, други су били против. Г.г. Jules Jolly Jules Cerexhe, H. Rollet, J. Felkenburg, Giustino pe Sanctis, Nissen, A. de Moldenhawer, Alexandre Meszáros, Edmond Németh и г-ђа Lydia von Wolfring у својим извештајима, поднетим конгресу, доказивали су потребу подизања нарочитих завода за посматрање. Међутим Giustino de Sanctis, инспектор казних завода у Италији, сасвим обротно, тврдио је, да би стварање завода за посматрање значило губити драгоцено време, и да би то извесно било врло скупо. Он је тражио, да се директорима казних завода и школа за поправљање даду потребне инструкције, па да они сами

врше посматрање. — Dimitri Drill, саветник у министарству правде у Русији, такође је противник нарочитих завода за посматрање. У Русији, вели он, има 52 школе за принудно васпитање, за млађе од 10 до 17 година. Ове школе служе такође и за малолетне осуђенике, обивене, па чак и за скитнице, просјаци и децу, коју су њихови родитељи довели и предали школи. Те школе издржавају приватна друштва, а помажу их државе, окрузи и општине. Сва се деца деле ту у групе према свом карактеру и владању; ту она остају годину дана, а после могу се и даље задржати у школи, или се наместити где год у службу, или се могу предати натраг родитељима. Код школа овакве организације непотребни су нарочити заводи за посматрање, јер се то претходно посматрање и треба и може предузети у свима школама за принудно васпитање.

Секција се није сложила с мишљењем Drill-а, и предложила је конгресу овакву одлуку: треба подићи заводе за посматрање како малолетних осуђеника, тако и морално распуштене, покварене или непослушне деце, која су на захтев родитеља или других лица, која имају исту власт над њима, поверена државној власти.

Мишљење Drill-ово нашло је у седници целога конгреса више заступника, и тврдило се, да би то била скупа новина, ако би се препоручивало подизање нарочитих завода, који би имали искључиво да служе за посматрање деце. С тога је у блажена одлука секције и конгресу предложена следећа, која је и усвојена:

1. Малолетне осуђенике, морално распуштене, покварене или непослушне децу, на захтев родитеља или других лица, која над њима имају исту власт, треба подерћи претходно посматрању у заводима или нарочитим становима.

Конгрес овим тражи само то, да се малолетни осуђеници и покварена деца увек подвргавају нарочитом посматрању, пре него што почну издржавати казну, а то се посматрање може, према околностима вршити било у заводима, намењеним само за то, било у нарочитим кућама, која се налазе уз друге заводе.

Односно тога, ко ће управљати тим заводима или кућама, конгрес је одлучио ово:

2. Тим заводима и кућама управљаће комитетни педагози и лекари, који ће оцењивати дете с моралне и биолошке тачке гледишта.

Односно организације тих завода, конгрес је одлучио:

3. Они ће се организovati по угледу на већ подизнуте заводе, као што је школа Теофила Русела и друге школе за превенцију, и то овако:

а) Завод за посматрање треба да буде у павиљонима са заједничким одељењима; ту их треба поучавати, васпитавати и вежбати у пољопривреди и индустрији;

б) Завод треба да буде независан, да га издржава држава и надлежни округ;

в) Завод треба да буде подељен на два главна одељења: једно за психологију и

друго за педагогију. На челу сваког одељења стајаће једно стручно лице. Два шефа одељења и један администратор образоваће управу завода. Остатак персонала завода образоваће лекари, педагози, болничари и чувари;

г) За време посматрања треба избегавати издвајање деце; напротив, два главна одељења проучаваће индивидуалности деце на обе стране, посматрајући их у друштву с другима, и увек оиходећи се с њима пријатељски и као у породици.

д) Максимум трајања посматрања јесте шест месеци.

Треће питање:

На који се начин издржава казна у оним државама, које имају засебне заводе за извесне категорије малолетних осуђеника?

Треба ли малолетне осуђенике држати у ћелијама за све време издржавања казне или само за извесно време?

У неким државама један део малолетних осуђеника издржава казну у средним затворима, место у централним казним заводима или заводима за поправку. Несумњиво је, да се овакво издржавање казне противи модерном начелу, које тражи, да се с малолетницима битно другачије поступа него ли са пунолетним осуђеницима. Тако исто нису ни управници казних завода сложни у томе, да ли треба малолетни осуђеници да се смештају у ћелије или не. Та разноликост је учинила, те да се ово питање изнесе пред конгрес на претресање.

(свршиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

ПОЛИЦИЈСКА УРЕДБА

(СВРШЕТАК)

§ 44.

„Одабрани и иначе доброг владања људи, који су особито призрења достојни, а и они, којима би посао и фамилије страдале кад би се од својих кућа удалили, могу се изузетно за полицијске преступке и под домаћи затвор, с потребним полицијским надзиравањем, ставити.“

И овај § изгубио је сваку важност после §§ 310. и 312. Казненог Законика и правила министра унутрашњих дела од 4. маја 1860. год.

§ 46.

„Еснафско право или други рад укинути може полицијска власт на извесно време, и највише за 3 месеца дана.“

Вредност овог §-а додирнули смо, у неколико, приликом говора о §-у 310.

Еснафско право према своме устројству и Еснафској Уредби може поништити само министар народне привреде, а забрањивање бесправног рада регулисано је §-ом 373 а Казненог Законика, који наређује:

„Ко отвори дућан или какав занат, и уопште радњу за које је одобрење ну-

жно, отпочне радити без надлежног одобрења, да му се затвори дућан и радња забрани. А ко отвори дућан почем му је затворен, или почне радити занат или радњу пошто му је забрањена, да плати од пет до двадесет талира, и опет да му се дућан затвори, а радња или занат забрани.⁴

Према овоме, исписани § Полицијске Уредбе данас је без икакве вредности.

§ 47.

»Прогнати из једног места у друго или из једнога округа у други могу се српски сажитељи, који немају својих кућа и баштина; а из земље изгнати само страни поданици. И ово се може одредити на извесно време или на свагда.«

Казна прогонства за иступна дела предвиђена је у §-у 320. Казненог Законика којим је, као доцнијим, замењен исписан § Полицијске Уредбе. Поменути § Казненог Законика гласи:

»Ко се осуди да се протера, тај неће смети долазити ни живети у она места или крајеве за које му се у пресуди каже донде, докле му је осуђено

Протерати се може ко најдуже на годину дана. Само се странци могу из Србије на свагда протерати.

Протеривање изрицаће се само у оним случајима, где закон то изречно каже.⁵

§ 48.

»Више наведене казне могу се и поштрићи, обично сајединивши једну с другом онако, као што се за неке преступке у казнителну закону одређује.

Особито затвор поштријава се, кад се к њему дода: а) телесна казна, б) јавна општинска работа, а кад што в) и слаба рана, давајући апсенику двапут у седмици или сваки трећи дан само сува леба и воде.⁶

Параграф овај, који нејасно говори о стицају, замењен је §-ом 323. Казненог Законика, који гласи:

»Кад је ко више иступљења учинио, пак се за све то уједанпут осудити има, онда ће власт по изложеном сразмеру у §§ 315, 316 и 317 све заслужене казне у једну казну претворити и у једно скупити, но тако, да казна, у коју се остале претварају, не сме прећи свој највиши степен, који је прописан у §§ 311, 313 и 314.

Од овог правила изузимају се крађе, преваре и утаје, ако скуп вредности свију појединих, ма оне и једне с другим долазиле, износи више од две стотине гроша чаршијских, које се онда суде по § 69. ових допуна.⁷

§ 49.

»По и заменити се може једна казна с другом:

1) Ако се покаже, да је преступник, коме закон новчану казну одређује, тако слабог стања, да би његова фамилија нужду осетила или други ко због њега уштрб претрпио, ако би он ту новчану казну платио; онда ова казна нека се замени сразмерним затвором.

2) Ако је затвор казна, коју преступник по закону претрпио има, али је његово стање таково, да би међутим, док се он у затвору држи, његова фамилија трпила, те се не би могла издржати или од какве невоље одбранити; тад нека се тај затвор скрати и тако од чести општим радом или телесном казном, па ако може бити нека и сасвим телесном казном замени.

3) Ако се по закону телесна казна досуђује, па се покаже, да је преступник због какве своје слабости или болести или због особитог свог телесног стања, као што је на пр. код жена утрбно бреме, не може издржати; онда се има ова казна заменити сразмерним затвором простим или поштреним.

При замени казне затвора новцем рачунаће се дан затвора од три до десет динара.⁸

Параграф овај био је пређутно укинут Казненым Законом (§ § 315, 316, 317 и 318), али је поменути закон од 17. јануара поново оживотворен. При свем овом, његово постојање излишно је после исписаних §§-а Казненог Законика, као год што му је и већина садржине, која говори о телесној казни, беспредметна.

§ 50.

»Новчане казне, које примирителни суд досуди, припадају општинској каси, а све остале, које по закону више полицијске власти досуђују, имају се у приход касе правитељствене ставити.⁹

Све ово много је боље и прецизније казано у § 313. Казненог Законика: »Казна новчана најмања је 5 динара а највећа три стотине динара, и наплаћује се у корист општинске касе, ако су у првом степену судиле општинске власти, а у корист државне касе, ако су у првом степену судиле државне власти.«

Када се, пак, ово доведе у везу са поменутиим правилом: *lex posterior derogat priori* и правилима министра унутрашњих дела од 4. маја 1860. год. П№ 3370, онда је јасно да и овај § нема данас никакве вредности.¹⁰

* * *

После свега што смо досад казали о постанку, разитку и вредности полицијске уредбе несумњиво је, да је потребно што пре приступити изради новог закона о поступку за извиђање и пресуђење иступних дела, и то не само ових из III. части Казненог Законика, већ свију осталих, за чије извиђање и пресуђење не постоји специјалан поступак, и који се с тога данас извиђају и пресуђују по Полицијској Уредби. У овај нови закон могле би се, а и требало би, унети све оне одредбе из данашње уредбе, које говоре о надлежности, жалбама и кривичним сведоцима. Одредбе о доказима морале би се, у неколико изменити, бар у погледу доказне вредности исказа полицијских служитеља. У пракси нису ни мало ретке злоупотребе с овом врстом доказа, и с

¹⁾ Последњи став додат је законом о изменама и допунама у Полицијској Уредби од 17. јануара 1904.

тога је преко потребно да се она, ако не сасвим укине, а оно бар ограничи на мања иступна дела.

Исто тако потребно је изменити, допунити и прецизирати одредбе о извршењу пресуде и издржању затвора, као и све остале које до данас нису ни изрично ни пређутно укинуте.

Ово неколико напомена моћи ће, надамо се, послужити као полазна тачка за израду горе поменутог закона, ако почем неко хтедне мислити о овој ситници

јануара 1906. год.

Београд.

Д. Ђ. Алимпић.

ПОУКЕ И УПУТИ

Кад на продатом имању за наплату кривичних трошкова постоје интабулације приватних поверитеља, полицијска власт дужна је послати новац надлежном суду ради распореда.

Д. Р. молбом својом од 7. јуна 1904. године обратио се начелству округа рудничког, молећи га, да нареди власти срљубињског, да му ова што пре исплати; као интабуланту, дугујућу суму из новаца, добивених од продатог имања његовог дужника Д. С., из Обрве, које је среска власт продала за наплату кривичних трошкова.

Поводом овог тражења, власт среза љубињског решењем својим од 29. августа 1904. год. године Бр. 10510. известила је молиоца Д. Р.: да је решењем од 26 маја 1904. године Бр. 3725., а на основу § 471. кривичног судског поступка, учинила распоред са новцем, добивеним од продатог имања Д. С., из Обрве, које је продавано за наплату кривичних трошкова, тако, да Д. Р. има право, по његовој интабулацији, само на онај део продатог имања дужниковог, који пређе преко шест плуга земље, која се може продати за наплату приватних дугова, а од осталих шест плуга имају се измирити кривични трошкови.

Ово је решење одобрило начелство округа рудничког, а решење овога Министар унутрашњих дела решењем од 31. јануара 1905. год., но по изјављеној жалби Државни Савет одлуком својом од 31. јануара 1906. године Бр. 1264. поништио је решење Министрово из ових разлога:

По § 489. грађанског судског поступка од продате непокретности која је интабулисана — прибележена, или од покретности, на коју је забрана стављена, добивене новце или признанице (§ 483.) полицијска власт послаће, по одбитку добошије и папирне таксе, суду на расположење најдаље за 15. дана од дана продаје.

Као што се види из акта овог предмета, на име из извештаја горњо-милановачког првостепеног суда од 31. јануара 1903. год. № 1403., на продатом имању Д. С. за наплату кривичних трошкова по извршној пресуди Апелационог Суда од 20. маја 1900 год. № 2288, постојале су интабулације жалитеља Д. Р., пријављене

17. децембра 1897. године ИМ 336, и 9. јануара 1898. године ИМ 10.; с тога средња полицијска власт није била у законској могућности, да решењем својим од 26. маја 1904. год. № 3725. и 29. августа исте године № 10510. чини распоред са новцем добивеним од продатога имања, и да као ненадлежна улази у оцену питања: из кога се имања, с обзиром на § 471. грађанског судског поступка, жалитељ као интабулисани поверитељ, има наплатити, већ је по наведеном законском пропису (§ 489. грађанског судског поступка) требало новац послати суду ради распореда.

Са наведенога, погрешно је решењем начелства окружног и Министра унутрашњих дела одобрен поступак начелника среза Љубићског.

Кад је у питању правилност указа, може бити обновљење административног спора, у смислу прописа чл. 61., 62. и 63. закона о пословном реду у Државном Савету.

Указом од 1. јуна 1902. године, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпуштен је из службе Љ. Р. монополски поднадзорник.

Како је до дана тога Указа, којим је отпуштен, Љ. Р. имао више од 10. год. службе, дакле, имао право на пензију, он се није жалио прогиву тога Указа, у смислу прописа чл. 50. и 51. закона о пословном реду у Државном Савету, већ актом од 1. октобра 1903. године обратио се Главној Контроли и тражио, да му, на основу поднетих уверења, по којима има преко 14 година указне службе, одреди пензију. Ну Главна Контрола, услед оспоравања Министра Финансија, одбила га је од овог тражења и учутила да путем административног спора расправи питање о праву на пензију.

Услед овога, он се најпре актом од 19. новембра 1903. године Бр. 15.793., а за тим и актом од 15. децембра исте год. Бр. 17401., обратио Министру Финансија и тражио, да му, на основу поднетих доказа изда решење о праву на пензију.

Министар је нашао: да он нема право на пензију, јер да би се некоме могло признати то право, па према томе и сама пензија, мора то право имати ослоња у закону. Он није поднео никакав доказ да је стављен у пензију, већ на против доказ, да је, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпуштен из државне службе, — дакле, доказ да нема право на пензију. Противу тог Указа о отпуштању, ако је налазио да му је њиме учињена каква неправда, могао је изјавити жалбу Државном Савету, у року који предвиђа чл. 51. саветског пословника. Али он то није учинио, нити је поднео доказе да је тај указ поништен. С тога га је Министар решењем известио, да му не може признати право на пензију.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је: да решење Министрово не одговара закону, јер кад је жалилац поднео доказе да има преко 10 година службе, онда он тиме тражи, да се измени

оно стање, које је Указом утврђено, а то је обнављање спора.

И указом могу бити повређена приватна права појединаца, противу кога, по чл. 144. тач. 12. Устава може се изјавити жалба Државном Савету, и у случају, ако се нађе да је указ неправилан, по чл. 19. и 20. саветског пословника, брани га надлежан Министар, који га је предложио и премапотписао, те се на тај начин расправа о правилности или неправилности указа појављује као једна врста административног спора.

Према овоме, Министар је био дужан, у смислу чл. 61., 62. и 63. саветског пословника, да оцени: да ли изнети докази могу у опште утицати на измену указа, и о томе жалиоцу издати решење. Јер ако се у начелу призна, да има места обновљењу, жалилац би добио право, да од дана извршности тог решења, у смислу чл. 50. и 51. саветског пословника, уложи жалбу противу указа, а Државни Савет, као надлежан, оцени би посебице поднете доказе, и донео одлуку, да ли је указ правиан или не.

Одлука Државног Савета од 27. јануара 1906. год. Бр. 885. **М. В.**

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине башинске, актом својим од 14. ов. мес. Бр. 174. пита:

а, »кад је син у заједници са оцем, па учини кривицу и буде осуђен на плаћање кривичних трошкова, може ли се за наплату ових узети у попис и продати очево имање?»

б, »од кад се рачуна застарелост државног пореза — да ли од дана разреза, или од дана кад Главна Контрола по рачунима пронађе грешку?»

в, »ко је дужан по закону да саставља распоред бр. 2, 4 и 6 — да ли општински судови или Пореска Одељења,« и

г, »кад неко има право службености на путању преко туђега имања, да ли сопственик имања, који подноси терет службености, може да помери ту путању на једну или другу страну, те да тако отклони знатну штету, коју трпи његово имање, што досадашња путања пресеца средину овога?»

— На ово питање одговарамо:

а, Између оца и деце — синова — не постоји задружни одношај, о коме говоре § 57 и 507 грађ. законика.

Потврду за овакво гледиште налазимо у наређењима § 121. поменутога закона, по коме »што год деца под родитељском влашћу и њиховим управљањем прибаве то родитељима својим прибављају, као год што наравно родитељи за своју децу и имање прибављају и њима остављају.«

Кад се овоме законскоме наређењу дода и оно из § 150. истога закона, по коме пунолетна деца могу напустити кућу родитеља кад хоће, и обрнуто, отац их

може из куће отерати кад хоће, онда је несумњиво, да ту задружни одношај нема.

Ну све и кад се не би узело, да ова наређења јасно одређују одношај између родитеља и деце, ми овоме своје гледишту налазимо потврде у чл. 67. закона о порезу од 22. априла 1885. год., која је одредба, истина, отпала доцније из овога закона, али је одржана ставом трећим, тачке 8. чл. 2. закона о таксама, где се законодавац отворено изјаснио, да између родитеља и деце не стоји задружни одношај.

И, кад између родитеља и деце не стоји задружни одношај, онда и имање очево не може бити предмет извршења по кривичним осудама деце, те је, тако, у опште погрешка, што полицијске власти и узимају у попис општу имовину родитеља, који за живота не морају да плаћају кривичне трошкове и штете за своју децу, ако нису нарочито судском пресудом осуђени.

Изузетак од овога учињен је у изменама § 325 а кривичног судског поступка, од 25. јануара 1901. год. само за наплату оних трошкова, који се помињу тачком 4. и 5. § 322. и § 325. поменутога закона, јер се они могу наплатити и продајом имовине родитеља, кад је кривица учињена из користољубља.

Како ће се наплаћивати трошкови у оних случајевима, кад су синови и после свога пунолетства остали у заједници са оцем, то је питање спорно.

Тако, има судова који налазе, да је овде заснован задружни одношај и да деца имају права на раван део имања са оцем; има судова који такође признају да је настао задружни одношај, али како није било смеше имања, јер га синови до пунолетства нису ни имали, то њима признају право само на *принов*, учињен од дана њиховог пунолетства; и на послетку, има судова, који апсолутно не признају, да између родитеља и деце може бити задруге, кад ова нису имала имања, без обзира на то, што су остала и даље у кући очевој по пунолетству.

Ова разноликост судских оцена није само код нижих судова, него је и сам Касациони суд доносио разнолике одлуке.

Тако, одлуком својом од 12. септембра 1878. год. Бр. 1689, Касациони Суд нашао је, да син не може имати права на *приновак* кад код оца остане и после пунолетства, а одлуком, опет, од 5. марта 1886. год. Бр. 455 нашао је, да син има права на *принов*.

Ми сами налазимо, да се у смислу § 123. грађанског закона, може признати право синовима на сав *приновљени* део имања од њиховога пунолетства, јер ако се не може узети да је од тога времена настала задруга, мора се признати бар нека смеша или ортачина под извесним условима.

О овоме су и раније давата обавештења, али се сада то опет чини на овај нарочити захтев.

б, По чл. 126. закона о непосредном порезу, распоређени порез застарева за пет година.

Застарелост почиње тећи од последњег дана године, за коју је порез разрезан. Према томе, кад протекне пет година од последњег дана године, за коју је порез разрезан, он се више не може наплаћивати од дотичног пореског обвезника, без обзира на то, да ли су рачуни пред Главном Контролом или не.

Што се тиче онога пореза, који се разрезају на оне објекте, који нису били знани власти, или како му је од пореских власти дато име „нераспоредени порез“, за њега у Пореској Управи налазе, да у опште не застареваше;

в, По чл. 96. става 4. порез на земљиште (распоред бр. 4) распоређује државна власт на основу пописних књига, на препис овога распореда доставља општинским судовима.

Суделовање општинске власти у овоме послу може и мора бити у толико, у колико она као познавалац месних прилика и одношаја треба да даје извесна обавештења.

Што се тиче распореда бр. 6 њега израђују државне власти уз припомоћ и суделовање општина у смислу чл. 105. закона о непосредном порезу, а распоред бр. 2. израђују општински судови, који врше и наплату пореза, јер је он саставни део пореских рачуна, управо ови се не могу разумети без претходне израде дугованог распореда; и

г, Ако се свестраним извиђајем утврди да имаће оно, преко којег други има права службености, трети знатну штету због тога, што путања пресеца средину истог, онда би се ова путања могла померити на једну или другу страну, ако се тиме не сужава, спречава или ограничава већ стечено право службености, јер у смислу §. 343. грађ. закона, службеност је истина један терет који се за другога подноси и ограничавање у употреби својине, али само у толико, у колико има да се подмире неодложни интереси и потребе другога, а никако да и од овога даље иде.

II.

Суд општине доњо-ступањске, актом својим од 9. фебруара 1906. г. Бр. 1736. пита:

„Ранђел Лисинац био је задругар са својим братом. По смрти брата продужио је задружни одношај са синовцем — братанцом — Антонијем, па и данас седе у једној кући и заједнички обрађују земљу.

Пре неколико година они су само *илаћане пореза поделили*, и сваки има своју оделиту пореску књижицу, али деоба имања није вршена.

Како је Ранђел направио извесне дугове лично на своје име, то је пре неког времена власт продала онај део, на који Ранђел плаћа порез.

Сад је суд, пред којим се налази жалба о продаји имања, истакао питање: *да ли Ранђелу остаје довољно имања по §. 471. као земљоделцу*, и у то име тражи да општински суд изда уверење.

Да суд не би учинио какву погрешку он моли уредништво за обавештење:

Да ли Ранђел има право уживања и на ономе имању, на које плаћа порез

братанац му Станоје, пошто стварне деобе имања није било, него је само раздељено плаћање пореза, и у опште какав је одношај Ранђелов према Станоју, кад и сада седе у једној кући као задругари и заједнички раде остатак земље?“

— На ово питање одговарамо:

Кад Ранђел и Станоје нису вршили деобу имања уз суделовање власти, те да о томе стоје писмени докази, онда се о њиховом одношају не може дати од стране уредништва обавештење; какво уверење треба издати, јер то уверење треба да буде израз неоспорне истине која постоји, и личнога уверења суда и одбора, које о томе имају.

Сам суд и одбор треба, дакле, према целокупном одношају Ранђела и Станоја, да изнају: јесу ли они и данас задругари или не, узимајући, наравно, у обзир и ону околност, да су порез делили, и тражећи разлоге, зашто је то све било.

Јер, ако суд нађе, да су Ранђел и Станоје и данас задругари, а међутим остало непродато имање износи више од десет дана орања, онда би Ранђелу остајало онолико, колико му закон штити, и продаја би могла бити још и одобрена, ако је задужење учињено за рачун задруге и по прописима који оваква задужења условљавају. Иначе, ако се он лично задужио, морала би се извршити деоба у смислу тач. 2. § 471. грађ. закона.

Буде ли, опет, обрнуто, да су Ранђел и Станоје деобом пореза поделили и имање, онда Ранђелу не би припадало ништа од дела, који је остао непродат и који би био својина Станојева, те би онда морала продаја пасти по томе, што Ранђелу није остављен део, који му штити § 471. грађ. суд. поступка.

Понављамо, суд и одбор морају да изнају тачну истину о одношајима, у којима су Ранђел и Станоје, па да такво уверење и даду.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код Николе Ђорђевића, скитачког циганина, који сада живи у Д. Краварици, у срезу драгачевском, нађено је 6 малих златних прстенова и 1 златна бурма. Један је прстен у виду срца са два дијаманта у средини, а четири унакозо; други је са два камена, трећи је са три камена (рубин и два бисера), а остала су три без каменова. Постоји оправдана сумња, да је, ово прстење крадено, те се позивају полицијске и општинске власти, а и приватни, ако би што знао о њима да извести начелника среза драгачевског с позивом на Бр. 1926.

Т Р А Ж Е С Е

Душан Јовановић, кројачки калфа, пресудом првостепеног суда за варош Београд осуђен је на 6 месеца затвора за покушај убиства. Препоручује се свима полицијским

и општинским властима да Душана потраже у својим домањима и пронађеног упуте поменутом суду с позивом на Бр. 6083.

Чедомира Трифуновића, из Петљевца, у срезу расинском, окривљеног за крађу, тражи начелство округа нишког. Он је средњег раста, плав, смеђих бркова, по лицу пегав, на себи има ново сељачко одело, говори крупним гласом и потмуло. Нека га потраже власти у својим домањима и пронађеног спроведу поменутом начелству позивајући се на Бр. 3558.

Илију Богдановића, родом из Македоније, тражи начелство округа крушевачког, где одговара за крађу. Начелство наређује трагање за њиме актом Бр. 1093.

Алекса Алексић, сарач из Крагујевца, распродао је ствари па са породицом некуда побегао, а има да одговара за лажно банкротство. Он је стар 26 година, средњег раста, плавих очију, у лицу црн и пегав. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да у својим домањима потраже Алексу и пронађенога спроведу начелству округа крагујевачког с позивом на Бр. 3384.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Радојко Поповић, бив. ђак манастира Раванице, налази се под истрагом и у притвору код комесара полиције у Сењском Руднику, и то за ова три дела:

1) Што је крајем децембра месеца прошле године удешеним кључем у два маха отворио кофер са стварима г. Илије Марковића, рачунописача у пензији из Београда, који се тада бавио у манастиру ради својих послова, те је из истог украо један револвер са мџима и друге неке ствари.

2) Што је у више пута вршио крађе разних ствари из самога манастира Раванице, и

3) Што је сам написао школско сведочанство под печатом ужичке гимназије, из кога излази да је свршио четврти разред те школе, па је помоћу те исправе покушао да се упише у прву годину алексиначке учитељске школе, створивши тиме кривицу из т. 2. § 148. кривичнога закона.

Приликом извршенога претреса над Радојком нађен је код њега, сем променуте покрађе и фалсификоване сведочење, још и један руски календар од 1903. године „Помза“ са „Записнаја књигом“. Из те књижице види се да је Радојко у јулу месецу 1903. године био у Петрограду, одакле је се вратио у Београд 23. августа исте године. Одатле је 26. августа 1903. год. отишао у Јагодину, за тим у Алексинац, где је се, вели, 30. истог месеца уписао у учитељску школу, а по том је 23. септембра исте год. отишао у манастир Наупаре. Пре тога, вели, био је и у Нишу, а 26. и 27. септембра у Крушевцу и Сталаћу. После је био у Параћину, Туприји, Рековцу, у манастиру Јошаници, Крајеву, Рибнику, Жичи, Студеници, Рашкој, Куршумлији, Прокупљу, па опет у Нишу. За тим је 28. децембра 1903. г. био у манастиру Сићеву, а 9. фебруара 1904. год. у манастиру Дивљанском, где је се, вели, бавио до јула месеца 1904. године.

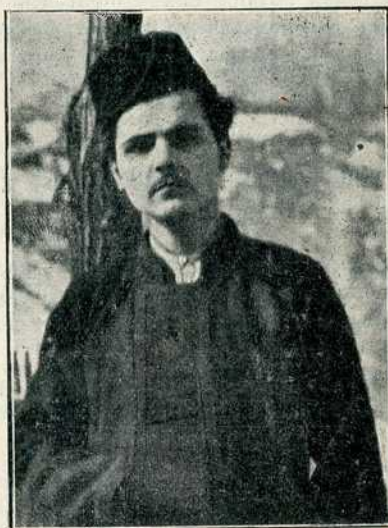
У овом последњем манастиру узео је, вели, 64 динара за трошак, па је 10. јула 1904. год. отишао у Софију.

Даље се види, да је био у Сухову, манастиру Роману, Враћи, Скопљу и Призрену, одакле је се преко Ристовца понова вратио у Србију.

У месецу септембру 1905. год. дошао је у манастир Раваницу, где је се бавио до 11. јануара тек. године, када је стављен у притвор за горе изложена дела. Где је, пак, био од повратка из Призрена у Србију, на доласка у манастир Раваницу, то неће да објасни, а код њега није нађено никаквих путних исправа, да би се то из њих видело.

Пошто се види, да је стално које куда тумарао, то није искључена могућност, да је Радојко још где извршио какво казниво дело, јер је томе склон, а шта више могуће је и то, да није рекао ни своје право име, ни да је родом из Трнавe, као што сам вели.

Да би се утврдила његова идентичност, комесар полиције у Сењском Руднику послао је

уредништву фотографију Радојкову, молећи све полицијске власти, а тако исто и приватна лица, да му јаве ако знају што ближе о њему, а начелника среза трнавског моли да му јави шта буде сазнао о имену, презимену и другим особинама Радојковим, позивајући се на акта по његовим кривицама Бр. 371.

Ако се Ломброзова теорија о «урођеном злочину» узме као тачна, онда би овај **Андреја Гутвајн** био врло згодан тип за таквог злочинца. То се види на први поглед и по самој његовој слици.

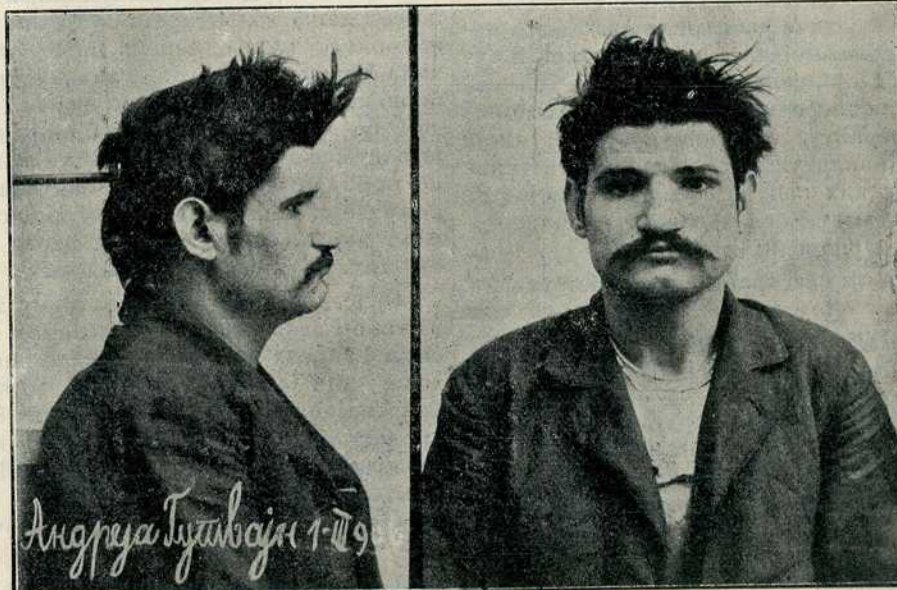
Већ је неколико година како београдска полиција стално има посла са њим, а 1903. год. био је и судски осуђен за извршену опасну крађу у шећерној фабрици.

Као аустро-угарског поданика полиција га је увек гањала из Београда и пребацивала у Земун, одакле је родом, али се он тамо никако није могао задржати, већ је се стално враћао натраг. Кад се протера лађом, он се врати железницом, а кад железницом он се онда врати лађом, да полицијским органима на станицама не би пао у очи. Али када је на оба места добро упознат, те више туд није могао пролазити, онда је прелазио кришом са рибарима на чамцу или је препливао преко Саве и Дунава.

Но једном умало није заглавио. То је било прошлог лета. Хтео је неопажен да пређе амо,

на немајући новаца да плати чамац, а будући добар пливач, дође код савског моста, скине са себе одело, сабије га и увек канапом, забаци га на леђа, а замку метне на врат да му не би спало и онда заплива преко Саве. Када је био на средини реке одело му се смакне с леђа и падне у воду, те се натопи водом и стане га доле вући. Затегнуту замку, опет, с врата није могао скинути и да није успео да је прекине удавио би се. Да би спасао живот морао је жртвовати своје једино одело, које је остало у води, а он на нашу обалу срећно преплива.

Али шта ће сад да ради? У костиму наших праотаца Адама и Еве није могао ући у варош, те је се морао склонити у један оближњи врбак, где је пречукао целог дана, док пред вече пису наишли неки мангунчићи, који су се на њега сажалили, отишли у варош, украли негде неко половно одело и донели му, те га тако спасли ове големе неприлике и омогућили му улазак у варош.

Чим је се дочепао вароши, онда је дошао и до ситниша, на радостан што је срећно прошао удари у лумповање. Али ни у овоме није могао проћи без малера. Један од «проклетих полицијских њушкала», цивилни поднаредник В., натрапа га у вече у једној кафаници на Дорћолу и одмах му понуди бесплатан стан у главној полицији, а кад је он овај љубазни позив одбио са мотивацијом: да он то вече хоће да проведе у весељу због срећног спасења, онда му је В. пришао и понудио му своју снажну десницу за полазак, он не само што је није хтео примити, већ ју је алашљиво зубима зграбио, да сиромаш В. умало није остао без палца на десној руци, који му је тако потребан за хватање оваквих типца као што је Гутвајн.

Када је у полицији после тога упитан зашто је човеку палец одгризао, он је сасвим кратко одговорио:

— Па и дивље животиње бране се кад се хватају, па што и ја да се не браним кад он хоће да ме ухапси!

И сада је ухаћен у Београду и пресудом кварта сазамалског Бр. 7316. кажњен са 10 дана затвора и прогонством у Земун на свагда.

Очух му је **Петар Филипеско**, чувени фалсификатор лажног новца и код нас и у Аустро-угарској, који се сада налази негде у аустро-угарским тамницама.

Позивају се нарочито погранични полицијски органи, да Гутвајну никад више не дозволе прелазак у Србију, а ако пређе одмах да се ухвати и натраг врати, јер је опасан и за личну и за имовну безбедност у престоници.

ПОТЕРЕ

Драга Рељић, служавка, извршила је опасну крађу ствари Аксентију Костићу, трговцу из Београда, па је по том побегла. Драга је стара 30 година, родом из Шапца, висока је, сувоњава, малих очију, смеђа, на левом образу има младеж, у говору замуклује. Препоручује се свима полицијским и општинским властима да за крадљивцом трагају и о резултату изве-

сте кварт варошки Управе града Београда с позивом на Бр. 2422.

Милан Ристић, тежак из Шеншина, који је служио код Луке Гајића, у Малом Пожаревцу, украо је од свога газде 130 динара и служитељску исправу, па је побегао. Милан је стар 24 год., средњег раста, плав, носав, ноге су му избачене у ноље, средњи прет десне руке расечен му је. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за крадљивцем учине потеру и пронађеног сprovedу начелнику ср. грочанског с позивом на Бр. 1908.

Никола Лефтерис, по народности Грк, извршио је у Бугарској превару у вредности 26.000 лева, па је побегао, а сумња се, да је побегао у Србију. Никола је стар 45 година, висок, дугих образа, црномањаст, у црном грађанском оделу, са астраганском шубаром на глави, има грчки пасос издат у Гацау у Румунији. Препоручује се свима полиц. и општ. властима, да за варашицом живо трагају и у случају проналаска одмах известе Управу гр. Београда с позивом на Бр. 6185.